

MIEJSCE CISZY W BRAMIE BRANDENBURSKIEJ

WIZJA dostępnego dla wszystkich Miejsca Ciszy w środku Berlina powstała pod koniec 1988 wśród ludności wschodniej części, podzielonego jeszcze wówczas miasta. Po zjednoczeniu, w roku 1990, pomysł podchwycili również zachodni Berlińczycy i wkrótce powstało małe „Koło Inicjatyw”, które postawiło sobie za cel stworzenie takiego Miejsca Ciszy, w jakimś nadającym się do tego celu budynku, możliwie blisko byłej granicy oddzielającej dwa wrogie sobie jeszcze niedawno obozy władzy i ideologii. Wzorem dla tego miejsca był, do dziś istniejący Pokój Medytacji utworzony z inicjatywy ówczesnego szefa ONZ Daga Hammarskjölda w roku 1954 w kwatery ONZ w Nowym Jorku dla swoich współpracowników. W 1993 „Koło Inicjatyw” zmieniło nazwę na „Towarzystwo Wspierania Miejsca Ciszy w Berlinie” pod patronatem pani dr Hanny-Renaty Laurien. 27 października 1994, dzięki współpracy z Senatem, otwarto w Bramie Brandenburskiej Miejsce Ciszy.

Cel, dla którego utworzono Miejsce Ciszy ma, według idei „Towarzystwa Wspierania” podwójne znaczenie: ma ono dać możliwość wszystkim ludziom, niezależnie od ich pochodzenia, koloru skóry, poglądów, religii czy stanu ducha i ciała, móc się odnaleźć, spędzić chwilę w prawdziwej ciszy, czy zwyczajnie odpocząć, zrzucić z siebie stres wielkiego miasta i zebrać siły do pokonywania trudów dnia codziennego, ale też by zastanowić się w tym miejscu nadbrzmiałym historią nad swoimi ponurymi, ale również pełnymi nadziei wspomnieniami, oddać się medytacji, modlitwie, by móc odczuć wdzięczność dla tego, co podarowano nam w ostatnich latach. Ponieważ zaprasza się tu wszystkich w celu spędzenia kilku chwil w milczeniu i pokoju, miejsce to nabiera także symbolicznego znaczenia, będącego, zgodnie z zamierzeniami „Towarzystwa Wspierania”, jego drugim celem. Miejsce Ciszy powinno być ciągłym wzywaniem do tolerancji i braterstwa pomiędzy ludźmi, narodowościami i światopoglądami oraz ciągłą przestrogą przed przemocą i wrogością wobec cudzoziemców – małym krokiem ku pokojowi – podobnie jak to ujęto w modlitwie Narodów Zjednoczonych:

Panie, nasza Ziemia jest jedynie małym ciałem niebieskim w wielkim wszechświecie. Od nas zależy, aby uczynić z niej planetę, na której stworzenia nie będą trapione wojnami, nie będą cierpieć głodu i strachu, nie będą rozdarte bezsensownymi podziałami na rasy, kolory skóry i światopoglądy. Daj nam odwagę i siłę na rozpoczęcie już dziś tego dzieła, by nasze dzieci i dzieci naszych dzieci nosiły kiedyś z dumą imię „Człowiek”.

Miejsce Ciszy nie jest poświęcone żadnym światopoglądom, czy też religiom – każdy może tu wejść, nie martwiąc się, że wspiera poprzez to czyjeś interesy, jakiś program polityczny, czy instytucję. Odbiciem tego jest fakt, że członkowie „Towarzystwa Wspierania Miejsca Ciszy w Berlinie”, oraz te osoby, które sprawują honorowy patronat nad tym projektem, przynależą do wielu różnych wspólnot religijnych: różnych kościołów chrześcijańskich, żydowskich, muzułmańskich, buddyjskich, hinduskich oraz religii Bahà'i. Wszyscy ci ludzie o różnych korzeniach światopoglądowych są zgodni co do tego, że powinno istnieć w centrum Berlina miejsce, w którym można by się spotkać w ciszy, ponad wszelkimi podziałami.

Forma tego miejsca odpowiada jego ponadwyznaniowemu charakterowi, a więc rezygnuje z jakichkolwiek religijnych, światopoglądowych lub politycznych znaków; jego aranżacja jest więc całkowicie neutralna i utrzymana skromnie. Jedyłą ozdobą jest dywan ścienny utkany przez Rittę Hager z Budapesztu, na którym uwidocznione jest abstrakcyjno-symboliczne światło przenikające mrok. Paul Corazolla z Berlina zaprojektował niebieską ścianę w

przedsionku. Tej słownej wskazówce, kierującej do „Miejsca Ciszy” odpowiada w pierwszym pomieszczeniu obrazowe wezwanie do ciszy w formie płaskorzeźby, wykonanej przez P. Franza Prentke z Berlina. Nasze życzenie, aby wspierać pokój, przedstawione jest w postaci plakatu o tematyce pokojowej oraz kolażu stworzonego przez berlińskich uczniów pod hasłem „Tolerancja”.

To, że Miejsce Ciszy mogło powstać właśnie w **Bramie Brandenburskiej** ma szczególne znaczenie. Wzniesiona przed ponad dwustu laty przez Langhansa brama, zaprojektowana była jako brama pokoju i tak nazywała się też przez wiele lat. Langhans zaplanował jeszcze posąg który miał symbolizować triumf pokoju; wykonana przez Schadowa kwadryga przedstawiała królową pokoju Eirene, wjeżdżającą do miasta. Poniżej kwadrygi umieszczona jest płaskorzeźba, pokazująca królową przynoszącą pokój. Również posąg Marsa południowej stronie hali ma wymowę pokojową, gdyż ukazuje boga wojny chowającego miecz do pochwy.

Brama Brandenburska w ciągu swej historii była wielokrotnie wykorzystywana politycznie w sensie negatywnym – przede wszystkim pod rządami narodowo-socjalistycznymi. Przez dziesiątki lat była ona symbolem rozbitcia miasta i świata. Wraz z upadkiem muru stała się ponownie symbolem wspólnej i pokojowej przyszłości Niemiec i Europy.

Miejsce Ciszy ponownie nawiązuje do idei Bramy Pokoju zgodnie z *genius loci* (duchem miejsca). Mamy nadzieję, że jako miejsce kontemplacji, braterstwa oraz pokoju będzie ono nieść honor i błogosławieństwo miastu oraz jego symbolom.

„Towarzystwo Wspierania Miejsca Ciszy w Berlinie” – stowarzyszenie zarejestrowane
Osoba odpowiedzialna: Dr Maria Diefenbach

Förderkreis
Raum der Stille in Berlin e. V.

e-mail: raum-der-stille@berlin.de